

Sygn. akt V GC 669/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Joanna SKOWRON
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marzenna Ornaf

po rozpoznaniu w dniu 01 czerwca 2015 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa J. Z.

przeciwko E. S.

o zapłatę 34 655,86 zł

na skutek sprzeciwu pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 08.04.2014 r. sygn. akt V GNC 5/14, który utracił moc w całości

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.322,39 zł (dwa tysiące trzysta dwadzieścia dwa złote i trzydzieści dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18.10.2012r. do dnia zapłaty,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1.977,01 złotych tytułem stosunkowego rozdzielenia kosztów postępowania.

Sygn. akt V GC 669/14

UZASADNIENIE

Powód J. Z. w pozwie z dnia 23.12.2013 r. przeciwko pozwanej E. S. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 34.655,18 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot: 11.001,00 zł od dnia 11.10.2012 r., 12.720,55 zł od dnia 18.10.2012 r. ni od kwoty 10.934,31 zł od dnia 15.06.2013 r. - wszystkie do dnia zapłaty tytułem ceny za sprzedany towar w postaci: betonu cementu wraz z transportem. Nadto wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko powód wskazał, że na zamówień pozwanej powód sprzedawał jej beton i dostarczał go, lecz mimo dostawy towaru i mimo wezwań do zapłaty pozwana nie uiściła całej należności na jego rzecz.

W dniu 08.04.2014 r. Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu. (k. 28)

Pismem z dnia 13.06.2014.r pozwana złożyła wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Postanowieniem z dnia 07.11.2014 r. Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze przywrócił pozwanej termin do wniesienia sprzeciwu (k. 117).

W sprzeciwie (k. 44) pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Zakwestionowała wszystkie okoliczności faktyczne, poza faktem zawierania umów sprzedaży betonu wraz z usługą transportową. Podała, że współpraca stron trwała w 2012 r. (zakup betonu) oraz 2013 r. (świadczenie usług przez pozwaną na rzecz powoda. Zaprzeczyła istnieniu zaległości w płatnościach wobec powoda i wskazała, iż otrzymała od powoda 13 faktur na łączną kwotę 96.600,12 zł , a dokonała zapłaty kwoty 69.455,31 zł, a ponadto na podstawie świadczonych powodowi usług wystawiła wobec niego faktury vat: nr (...) r. oraz nr (...), której „płatność skompensowała” z fakturą powoda odpowiednio nr (...) i (...), których zapłaty domaga się powód. Zapłata gotówką i kompensaty, wskazują na brak podstaw zadania powoda.

Nadto pozwana podniosła, że powód przyjął i zaksięgował faktury wystawione przez nią. Poza tym pozwana odpowiadała na wezwania powoda do zapłaty i nie uznawała spornej kwoty.

W replice powód zaprzeczył wykonywaniu jakichkolwiek usług przez pozwaną na jego rzecz. Podniósł, że z dowodu (...), dołączonym do sprzeciwu wynika, że powód uiścił na rzecz pozwanej zaliczkę w kwocie 5.159,03 zł na poczet usługi, która jednak nie została wykonana, a mimo to wystawiła wobec niego fakturę vat nr (...) r. na kwotę 27.522,00 zł. Podał, że kwota 5.159,03 zł została kompensowana przez powoda z fakturą nr (...) i pokrywała ona kwotę podatku vat. Zarzucił, że pozwana mimo ciężącego na niej obowiązku dowodowego nie wykazała wykonania zlecenia na podstawie umowy dnia 01.07.2013 r.

podkreślił, że wystawiona przez pozwaną faktura na rzekomą usługę nie została przez niego przyjęta, a jego pracownik nie jest uprawniony do odbioru tego rodzaju faktury. Zaprzeczył dokonaniu przez pozwaną wpłat na kwotę łączną 69.455,31 zł i wskazał, że faktyczna ich suma wynosił 59.096,28 zł.

W odpowiedzi pozwana zaprzeczyła uiszczeniu jakiegokolwiek zaliczki przez powoda na jej rzecz oraz niewykonaniu przez nią usługi. Wskazała, że prace przy czyszczeniu osadnika i porządkowaniu placu wykonywał jej mąż przy użyciu zamówionego sprzętu. Podała, że fakturę vat nr (...) r. pozostawiła w siedzibie powoda i następnie otrzymała kopię z podpisem. Poza tym powód ujął przedmiotowe faktury rozliczone przez kompensatę w swojej księdze przychodów i rozchodów (nr 3 poz. 35 i nr 4 poz. 157) i stąd wynika wniosek o przyznaniu faktu wykonania usługi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony procesu są przedsiębiorcami, funkcjonującymi na rynku w oparciu o wpis do ewidencji działalności gospodarczej.

/bezsporne/

Strony w 2012 r. pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych. Pozwana zamawiała u powoda beton z transportem. Bezsporne było, że sprzedaż betonu z transportem na każde zamówienie pozwanej zostały przez powoda wykonane. Powód wystawił wobec pozwanej faktury vat (przedstawione do pozwu oraz do sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym). Strony rozliczyły sprzedaż betonu w następujący sposób;

- 1) faktura nr (...) (k. 51) zapłacona przy wystawieniu faktury vat (pokwitowanie w treści faktury vat k. 51),
- 2) faktura nr (...) (k. 52) zapłacona w dniu (brak daty) k. 53,
- 3) faktura nr (...) (k. 54) zapłacona w dniu (brak daty) – k. 55,

- 4) faktura nr (...) (k. 56) zapłacona KW i KP k. 57-58,
- 5) faktura nr (...) (k. 59) zapłacona KW k. 60,
- 6) faktura nr (...) (k. 61) zapłacona w części (8.933,21 zł – KW i KP k. 62-63) – do zapłaty pozostaje kwota 3.306,80 zł, (faktura niebędąca przedmiotem sporu)
- 7) faktura nr (...) (k. 64) zapłacona KP k. 65,
- 8) faktura nr (...) (k. 66) zapłacona KP k. 67,
- 9) faktura nr (...) (k. 68) zapłacona KP i KW k. 69-70 (nadpłata 1.000 zł)
- 10) faktura nr (...) (k. 71) zapłacona KP k. 72 i 73,

/bezsporne/

- 11) faktura nr (...) (k. 9) zapłacona w całości k. 74: zaliczka 1.000 zł, 500 zł (KP nr (...) k. 75), 5.000 zł (...) z dnia 20.02.2013 r.), 3.000 zł (...) bez daty), 1500 i 3000 zł (2xKW bez daty k. 77), 160,97 zł (KW bez numeru i daty k. 77), 2.000 zł (pokwitowanie z dnia 15.11.2012 k. 78) – nadpłata 1.780,47 zł
- 12) faktura nr (...) (k. 10) zapłacona w części: 1.780,47 zł (nadpłata z pokwitowania k.78 jak w pkt 11) i nadpłatą w kwocie 8.617,69 zł z pokwitowań wystawionych do faktury (...) – do zapłaty pozostaje kwota 2.322,39 zł
- 13) faktura nr (...) (k. 11) na kwotę 27.589,62 zł rozliczona poprzez kompensatę (jako sposób spełnienia świadczenia pieniężnego) fakturą vat wystawioną przez pozwaną – nr (...) (k. 79) wystawioną na kwotę 27.552,00 zł i fakturą vat nr (...) (k. 81) na kwotę 3.496,28 zł oraz poprzez zapłatę kwoty 5.159,03 zł KP nr (...) (k.75)

Dowód: faktury vat k. 9-11 (objęte sporem) oraz faktury vat wraz z pokwitowaniami (KP, KW) k. 54-73,75,76-78 potwierdzenie zapłaty zaliczki k. 74, KP dot. rozliczenia poprzez kompensatę (rozliczenie bezgotówkowe faktury powoda nr (...) z fakturami pozwanej nr (...) i (...) k. 75, faktury wystawione przez pozwaną wobec powoda nr (...) i (...) k. 79,81, umowa z dnia 01.07.2013 k. 80,

W związku z zaległościami płatniczymi ze strony pozwanej strony ustaliły, że pozwana wykona na rzecz powoda czyszczenia osadnika i placu, gdzie znajduje się siedziba przedsiębiorstwa powoda za pomocą koparko-ładowarki w okresie 01.07.2013 -30.09.2013 r. za wynagrodzeniem 140 zł netto/godzinę pracy sprzętu z operatorem. Jako sposób zapłaty strony określiły (kompensata).

Bezsporne, umowa z dnia 01.07.2013 r. k. 80

Po wykonaniu prac pozwana wystawiła wobec powoda fakturę vat nr (...) r, którą złożyła w biurze u powoda. Faktura ta została podpisana przez powoda - /brak dowodu przeciwnego/ i zaksięgowana przez niego. Do czasu odpowiedzi na sprzeciw powód nie kwestionował faktu wykonania prac przez pozwaną. Nie domagał się dokonania korekty faktury, nie dokonał jej wyksięgowania.

Dowód: faktura vat nr (...) k. 79, podatkowe księgi przychodów i rozchodów powoda k. 123 koperta, wyjaśnienia stron (rozprawa 01.06.2015 k. 198), dokumentacja zdjęciowa k. 169 koperta

Na podstawie e-mailowego zamówienia pozwana sprzedała powodowi kruszywo na kwotę 3496,28 zł. Strony ustaliły rozliczenie tej faktury przez kompensatę (bezugotówkowo). Powód wystawił pokwitowanie na kwotę 3.496,28 zł i zaliczył tę kwotę na poczet wierzytelności wynikającej z faktury vat nr (...) (k. 11)

dowód: faktura nr (...) k. 81, pokwitowanie (...) k. 75

Powód kierował do pozwanej wezwania do zapłaty rozmaitych kwot w oparciu o te same numery faktur vat. Pozwana w odpowiedzi kwestionowała wysokość żądań powoda.

Dowód: wezwania do zapłaty wraz z potwierdzeniami nadania i doręczenia oraz korespondencja k. 16-18,85,89, 91-92, 95 odpowiedzi pozwanej k. 86-88,90, 93-94, 96-98

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powoda podlegało uwzględnieniu w części, albowiem również w części okazały się zasadne twierdzenia pozwanej o dokonaniu zapłaty świadczenia pieniężnego oraz o skutecznym rozliczeniu niepieniężnym między stronami (barter).

Powód swoje roszczenie wywodził z treści art. 535 kc, statuującego essentialia negotii umowy sprzedaży, z którego wynika, że przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Dodatkowo strony zawarły umowę przewozu betonu na miejsce wykonywania prac (art. 774 kc).

W niniejszej sprawie bezsporne było zawarcie i wykonanie umowy sprzedaży betonu z transportem przez powoda.

W przedmiotowej sprawie rozstrzygnięcia wymagały następujące kwestie:

1. zapłata należności przez pozwaną gotówkowo na podstawie pokwitowań wystawionych przez powoda do poszczególnych faktur vat oraz bez wskazania długu na poczet którego pozwana dokonała wpłaty,
2. skuteczność i zasadność rozliczenia barterowego stron na podstawie kompensaty jako sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego

Ad. 1 Pozwana do sprzeciwu przedstawiła dokumenty wykazujące całościowe rozliczenie stosunków gospodarczych stron w okresie 2012- 2013, pozwany nie kwestionował dokumentów w postaci pokwitowań zapłaty w postaci dokumentów KP i KW oraz innych dokumentów odrębnych potwierdzających gotówkowe wpłaty pozwanej na poczet zadłużenia. Powód nie zaprzeczył również rozliczeniu bezgotówkowemu w oparciu o fakturę pozwanej nr (...). potwierdził fakt wykonania przez pozwaną umowy sprzedaży kruszywa oraz sposób rozliczenia. Zakwestionował natomiast podstawę faktyczną wystawienia przez pozwaną faktury vat nr (...) r. podnosząc, że prace w niej opisane w ogóle nie miały miejsca. Choć potwierdził fakt zawarcia umowy o treści wynikającej z dokumentu umowy „zlecenia” z dnia 01.07.2013 r. k. 80 akt. Dodatkowo dopiero podczas przesłuchania powoda jako strony podał, że kwestionuje swój podpis na spornej fakturze vat, jednak nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych w tym zakresie.

W ocenie sądu na podstawie przeprowadzonych dowodów brak jest podstaw do uznania zasadności zarzutów powoda w tym zakresie. Przede wszystkim stwierdzić należy, że sąd nie mógł w pełni oprzeć się na zeznaniach świadków: O. S. i J. K., albowiem osoby te są osobami zainteresowanymi rozstrzygnięciem sprawy, pierwszych z nich z racji zatrudnienia u pozwanej i faktu istnienia związku małżeńskiego z pozwaną, a drugi, jako że jest pracownikiem powoda. Zatem zeznania te jako całkowicie rozbieżne nie mogły być podstawą rozstrzygnięcia. Również wyjaśnienia stron nie były pomocne w tym zakresie. Pozwana bowiem nie była świadkiem wykonywania prac przez jej męża jako operatora koparki oraz w czasie prac ręcznych. W tych okolicznościach zatem, sąd oparł się na dokumentach w postaci faktury vat nr (...) r. i umowie z dnia 01.07.2013 r. oraz na dokumentacji podatkowej stron.

Sąd ocenił, że skoro powód podpisał fakturę vat i skutecznie nie wykazał nieprawdziwości podpisu pod fakturą vat oraz ujął ją w księdze przychodów i rozchodów (bezsporne), to należało uznać, że potwierdził wykonanie prac w niej opisanych oraz wysokość należności pozwanej i sposób rozliczenia stron. Kwestie organizacji przepływu i weryfikacji dokumentów w przedsiębiorstwie obciążają bowiem powoda (omyłkowe podpisanie faktury vat). Zdaniem sądu nadto nic nie stało na przeszkodzie wyśięgowaniu faktury vat, skoro jej wystawienie powód miał kwestionować po jej ujęciu w księgach. Nadto z faktu braku takiej reakcji także po odpowiedzi pozwanej na wezwania do zapłaty należy

wywieźć wnioski o niekwestionowaniu należności powódki wynikającej z faktury vat nr (...) r. Zdaniem sądu ponieważ kwota podatku vat wynikającego z faktury nr (...) r. została zapłacona przez pozwaną, powód nie miał potrzeby kwestionować faktury pozwanej nr (...) r. (k. 75). Nie może jednak być tak, że na potrzeby terminowego regulowania podatków powód uznaje istnienie roszczenia, a w zakresie zgłaszanych przez pozwaną roszczeń cywilnych – już nie. W obu przypadkach faktura ma bowiem dokumentować prawdziwe zdarzenie gospodarcze. Zatem sąd ocenił zatem, że całokształt zachowania powoda daje podstawy do przyjęcia zaistnienia zdarzenia gospodarczego objętego fakturą pozwanej nr (...) i tożsame wnioski należy wywieźć dla skutków postępowania cywilnego.

W zakresie niedoprecyzowanego zarzutu powoda (zeznał, że nie rozpoznaje swojego podpisu pod fakturą vat nr (...) r. i nie potwierdza jego prawdziwości), sąd uznał, że twierdzenia te nie mogą stanowić podstawy skutecznego zakwestionowania autentyczności podpisu powoda. Zważywszy bowiem należy, że powód, mimo ciążącego na nim obowiązku dowodowego w tym zakresie nie przedstawił żadnych wniosków dowodowych w tej kwestii. Stosownie do treści art. 253 zd. 1 kpc, jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego, albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała od niej nie pochodzi, obowiązana jest te okoliczności udowodnić. Powód nie domagał się badania pisma przez biegłego, a przede wszystkim nie podniósł takiego zarzutu i nie zgłosił wniosków dowodowych w ustosunkowaniu do sprzeciwu, zatem jego zarzut należało ocenić jako nieudowodniony.

Stosownie zatem do treści art. 451 § 3 kc, w braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela, spełnione świadczenie zalicza się na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych – na poczet najdawniej wymagalnego. Skoro poza trzema fakturami przedstawionymi do pozwu powód nie kwestionował zapłaty na poczet pozostałych faktur vat i nie podał na poczet jakich należności zaliczył wpłaty gotówkowe bez określenia na poczet jakiej faktury następuje wpłata, sąd przyjął, że: **na poczet** najwcześniej wymagalnej (11.10.2012 r.) **faktury vat nr (...) (k. 9)** należy zaliczyć następujące wpłaty pozwanej:

- 1000 zł tytułem zaliczki (k. 74),
- 500zł – KW nr (...) z dnia 20.09.2013 r. k. 75,
- 5.000 zł – KW k. 76,
- 3.000 zł – KW k. 76
- 1.500 zł – KW k. 77,
- 3.000 zł – KW k. 77,
- 160,97 zł – pkt 3 w KW na kwotę 800 zł k. 77,
- 2.000 zł – pokwitowanie z dnia 15.11.2012 r. k. 78

W zakresie należności z faktury vat nr (...) powstała zatem nadpłata w kwocie 1780,47 zł, która podlegała zaliczeniu na poczet należności z faktury vat nr (...) (wymagalnej dnia 18.11.2012 r.) - k. 10 akt

Sąd z kolei **na poczet należności z faktury vat nr (...) k. 11** akt uznał zasadność rozliczenia poprzez kompensatę z należnościami pozwanej wynikającymi z faktur vat nr (...) r. (o czym poniżej) i na poczet tej należności należy zaliczyć kwoty:

- 3.496,28 zł (pokwitowanie (...) k. 75 – mimo zapisu na fakturze vat nr (...), że podlega kompensacie z należnościami z faktury vat powoda nr (...)),
- 27.552,00 zł (faktura vat nr (...) z podpisem powoda k. 79),
- 5.159,03 zł ((...) k. 75),

Powstała zatem nadpłata w wysokości 8.617,69 zł, którą należało zaliczyć na poczet innej wcześniej wymagalnej faktury vat nr (...)

Zatem na poczet faktury vat nr (...) k. 10 akt podlegały zaliczeniu kwoty z nadpłat na poczet dwóch wyżej wymienionych faktur vat w kwotach;

- 1.780,47 zł (część z KP z k. 78 z dnia 15.11.2012 r.,
- 8.617,69 zł (część wynikająca z kompensat i wpłaty na poczet faktury vat nr (...)). Do zapłaty pozostała zatem kwota 2.322,39 zł z faktury vat nr (...).
- Wskazać przy tym należy, że skoro powód po sprzeciwie na podstawie wskazanych mu danych chociażby co do wpłat i pokwitowań (których nie kwestionował) nie podjął próby całościowego rozliczenia wpłat, Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia np. nie zapłaconej należności w kwocie 3.306,80 zł z faktury vat nr (...), a powód nie wskazywał z kolei, aby którąkolwiek niedoprecyzowaną wpłatę zaliczył na poczet tej należności, a skoro nie dochodził jej sądownie, faktura vat nr (...) k. 61 uznać należało za zapłaconą w całości.

Ad. 2. Sąd ocenił ponadto, że pozwana skutecznie dokonała spełnienia świadczenia poprzez kompensatę swojej należności z należnościami powoda. Po pierwsze wskazać należy, że powód nie kwestionował takiego sposobu rozliczeń (niepieniężnego), co wynika z treści umowy stron – k. 80 oraz uznawał go za skuteczne (faktura vat nr (...) k. 81). Wbrew sygnalizowanemu w głosach stron stanowisku powoda, że w takim przypadku po wymagalności roszczeń z faktur vat nr (...) pozwana powinna była złożyć oświadczenie o potrąceniu, Sąd nie ocenił tych czynności pozwanej w oparciu o treść art. 498 kc i następne, lecz jako sposób bezgotówkowego rozliczenia między stronami (barter). W stosunkach gospodarczych dopuszczalna i powszechnie jest stosowana „towarowa” wymiana dóbr, co z kolei nie zmienia obowiązków podatkowych każdej ze stron (VAT). Pozwala jednak na nieangażowanie środków pieniężnych. Takie umowne ustalenia nie oznaczają odnowienia – art. 506 kc, lecz wynika z ułożenia wzajemnych stosunków stron na zasadzie swobody umów (art. 353¹ kc).

Na marginesie wskazać należy, że wbrew zapisom faktury vat nr (...) sąd dokonał rozliczenia należności tej faktury z fakturą powoda nr (...), albowiem ta okoliczność wynika z pokwitowania zapłaty KP nr (...) k. 75, a pozwana je przyjęła i nie kwestionowała.

Sąd przywrócił pozwanej termin do wniesienia sprzeciwu, albowiem nakaz zapłaty nie został jej doręczony na adres miejsca zamieszkania, lecz na adres siedziby firmy, lecz nie otrzymała ona informacji o pozostawieniu awizo.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda w zakresie zawarcia i wykonania umowy o czyszczenie osadnika zawartej ze Z. P., albowiem wnioski te były spóźnione a nadto zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. Świadek bowiem został zawnioskowany na okoliczność zakresu prac niezbędnych dla oczyszczenia osadnika i sposobu ich wykonania, co miało na celu podważyć twierdzenie pozwanej, iż prace te były wykonywane koparko-ładowarką. Nadto przedstawiona umowa dotyczyła 2015 r. sąd natomiast dopuścił dowód z dokumentacji zdjęciowej, albowiem jej przedstawienie nie miało wpływu na przedłużenie rozpoznania sprawy, nadto było pomocne przy przesłuchaniu świadków zawnioskowanych w terminie.

Mając na uwadze powyższe sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.322,39 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18.10.2012 r. (na podstawie art. 359 kc i 481 kc) do dnia zapłaty tytułem należności z faktury vat nr (...) (k. 10) jako niezapłaconej przez pozwaną w całości i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Nadto zasądził od powoda na rzecz pozwanej koszty procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przy częściowym uwzględnieniu roszczeń (art. 100 kpc). Powód wygrał sprawę w 6,7%, a pozwana w 93,3 %. Na koszty powoda złożyły się: opłata od pozwu 1733 zł, koszty zastępstwa prawnego w kwocie 2400 zł oraz opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł (łącznie 4.150 zł x 6,7% = 278,05 zł). Na koszty pozwanej: koszty zastępstwa prawnego w kwocie 2400 zł oraz opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł (łącznie 2417 zł x 93,3 % = 2255,06 zł).

Różnica kwot należnych danej stronie wyraża się kwota 1.970,01 zł (2255,06 zł – 278,05 zł) na rzecz pozwanej, jako wygrywającej w wyższym stopniu od powoda.